

Cyklostojoany - obecné požadavky.

Odpovídající cyklostojoany jsou důležitou součástí cyklistické vybavenosti.

Pokud má cyklista používat kolo k cestám do zaměstnání, do školy či za nákupy, na různé akce, za známými, potřebuje mít možnost kvalitního a relativně bezpečného parkování v cíli své každé cesty.

Parkování kol je oblastí, které byla dosud věnována malá pozornost, ačkoliv je důležitým předpokladem možného rozvoje cyklistické dopravy. Např. kolo oproti pěší dopravě až desetkrát rozšiřuje spádovou oblast železničních stanic, některých zastávek veřejné dopravy – ale pouze při podmínce možnosti odpovídajícího zaparkování kola či jiného dopravního prostředku.

V ČR zatím není otázka parkovací infrastruktury součástí dopravních staveb a staveb sloužících veřejnosti řešena nějakým závazným dokumentem, přestože např. kvóty pro parkování aut u nově budovaných obchodních center jsou dány ČSN 736110. Odstavování jízdních kol se teoreticky dělí pouze na krátkodobé (1 až 2 hodiny) nebo dlouhodobé (po dobu pracovní doby, vyučování, přes noc, systém Bike and Ride apod.).

Více o cyklostojoanech najdete na internetu např. na:

<http://www.cyklodoprava.cz/infrastruktura/parkovaci-infrastruktura/>. Dále v četných odkazech na „parkování kol“, „bezpečné parkování kol“, „parkovací stojany na kola“, prosazují se rovněž jednoduché anglické názvy „Bike box“, „Bike safe box“ Biketower. Nabídka se stále rozšiřuje a zlepšuje.

I. Obecné požadavky pro základní cyklostojoany

Základní určení a rozdělení cyklostojoanů je dle doby stání

Doba stání - krátkodobá

- několik minut – obvykle stánky, menší obchody, areály školek, škol (rodiče) – v areálech. I zde by však měly být standardem vyšší stojany. Na složitých místech pro instalaci vyšších stojanů někdy mohou být využity nižší stojany, pokud možno, ty stabilnější.
- minuty až několik hodin – restaurace, kavárny, supermarkety, sportoviště, úřady, areály školek, škol (žáci, personál) – vyšší, dobře uzamykatelné, pokud možno zastřešené cyklostojoany na frekventovaných místech s dohledem.

Cyklostojaňy

Doba stání - dlouhodobá:

- hodiny až několik dní – zaměstnání, školy, vlaková i autobusová nádraží, bydliště – hlídané vyšší stojany, nejraději však uzavřené cyklostojaňy - boxy (jednotlivě či např. cyklověže, dostupné místnosti).

- Vyhrazené místo

Prostor potřebný pro pohodlné parkování kol vychází především z rozměrů jízdního kola.

- délka 1,8m
- výška 1,3m
- šířka v řídítkách do 0,7m
-

Rozestupy mezi jednotlivými stáními by pak měly být min. 0,8 m. Pomocí stojanů, které umožňují střídavé stání předním a zadním kolem výškové střídání nebo šikmé stání je někde možné snížit rozestupy až na 0,65 m, menší rozestupy jsou rozhodně nevhodné.

Požadavky na umístění cyklostojaňu

1. dostatek prostoru pro přístup a zaparkování kola, zároveň bez kolize s chodci, vchody
2. omezený zábor plochy bez zaparkovaných kol i s nimi,
3. viditelné, frekventované místo s dostatečnou možností průchodu okolo stojaňu, v dohledu z místa, kam cyklista jde, v dohledu i z jiných míst,
4. zastřešený prostor, je-li to možné,
5. v zorném poli bezpečnostních kamer, fotopastí, pokud se v lokalitě nacházejí.

Optimální místa pro instalaci cyklostojaňů jsou ta, kde obyvatelé potřebují kvalitní, zajištěné odstavení svého kola: (úřady, školy, prodejny, služby, restaurace, kulturní nebo sportovní zařízení, místa setkávání, odpočinku atd.). Optimální jsou místa veřejná, otevřená, pod veřejným dozorem a kde si zloději nejsou jisti, zda některá z osob v dohledu, v blízkosti nebo za rohem, či za výlohou, oknem není právě oním majitelem, případně zodpovědným náhodným svědkem.

To vše odráží potenciálního vybíravého zloděje, vyžadujícího co nejjednodušší a nejrychlejší práci v poklidném ústraní a ne kombinaci možných nejistot (složitější uzamčení, možné kamery, možné fotopasti, nevyzpytatelní chodci, nejisté výlohy, okna, projíždějící auta apod.).

Cyklostožany

Také si uvědomte, že zloději při krádeži stačí, když je od Vás s již ukradeným, volným kolem vzdálen minimálně 10 m a může vám ujet.

Více na: <http://www.cistoustopou.cz/knihovna/prevence-kradeze-299>

Výška stojanu

U nižších a levnějších variant cyklostožanů si kolo připoutáte obtížněji. V takových stojanech je kolo také značně nestabilní, proto je někteří z Vás nazývají drátolamy.

To jedno obtížně připoutané přední, či zadní kolo je občas jediné, co Vám potom u nižších stojanů z celého kola zůstane:

Cyklostojany

Rovněž má-li některý i vyšší oboustranný žebrový stojan stání pro pět – sedm kol a přitom celkovou šířku metr a půl, lze do něj reálně postavit pouze tři - čtyři kola.

Rozteč mezi žebry stojanu by měla být nad 20 cm s příslušnou výškou, aby bylo možno mít ve stojanu širší zadní kolo. Potom si k němu snadněji připneme rám kola (využit reklamní snímek - zde je rozteč 20 cm).

Cyklostojany

Pokud tomu tak není třeba i z důvodů výšky, tak je možno u žebrovitého stojanu pořádně opřít a zamknout pouze 2 kola.

Dostatek prostoru není nutný pouze pro samotné kolo, ale i pro jeho majitele. Především při uzamykání kola se potřebuje postavit vedle něj bez toho, že se ušpiní o řetěz sousedního kola.

Cyklostojaný

Základní pravidla základního cyklostojanu:

1. možnost opření rámu jízdního kola o cyklostojan ve dvou bodech. Nezbytné pro řádné pohodlné a bezpečnější uzamknutí kola (rámu, + případně i předního, zadního kola). Zajištění stability stání kola => dvě svislé/šikmé trubky cca 60 cm od sebe.
2. všechny části stojanu přitom mají být oblé, tj. bez hran s hladkou nekorodující povrchovou úpravou.
3. stojan musí mít vandaluvzdornost - např. pevné uchycení do podloží (ideální je stojan zabetonovat, nebo upevnit šrouby do chemické kotvy) – kvůli stabilitě – vandalům i zlodějům.
4. schůdná cena pro individuální pořizovatele (u základních rámu ve tvaru obráceného U je cca 2 tis Kč/kus.).

Kolo má stát ve stojanu pevně a stabilně. Nesmí se kácet, je-li zatížené (nákup, dítě v sedačce), zafouká - li vítr nebo pokud do něj někdo strčí.

Kolo je třeba ze stojanu také rychle a bez námahy vyjmout. Každé kolo má pevnou šířku a podle ní potřebuje i prostor pro odstavení a manipulaci. Z hlediska prostorového uspořádání, to i v neobsazeném stavu, bývá zpravidla nejvhodnější šikmé či rovnoběžné stání vůči směru procházení či průjezdu.

Takové vyšší, nejspíše nerezové stojany ve tvaru obráceného U jsou vhodné pro zaparkování kola do několika hodin. Jsou základní dva druhy:

- stojany k zabetonování do země

Cyklostožany

- stojany s přírubou (vyšší cena, nižší náklady na montáž – menší hloubka výkopu.

Průměr stojanů je 38,3 mm, má mezi nimi být mezera cca 80 cm, raději do 1 metru.

Zejména před nákupními středisky mají význam i tyto sestavy bytelných cyklostožanů s pevným uchopením kola. Takové stojany lze navíc snadno zabudovat (Praha - Kbely).

Cyklostojany

K tomuto základnímu typu naleznete v různých městech různé až umělecké varianty, jejich fungování je ale stejné.

Podobné vyšší cyklostojany na náměstí v **Jihlavě**, spojují parkování kol se zajímavým výtvarným počinem. Siluety stojanů mají tvar lidských postav, které byly vytvářeny z ocelové pásoviny. Nenásilnou formou se tak „sochy“ lidí dostávají do městského prostoru, doplňují vybrané lokality a přitom neruší stávající charakter jednotlivých míst. „*Každý stojan je originál a byl vytvořen s ohledem na své umístění,*“ říká jihlavský cyklokoordinátor Pavel Šťastný. Na centrálním jihlavském náměstí tak lze narazit na stojany mající podobu turistů s fotoaparáty a batohy u rozcestníku, před knihovnou zase postavu s knihou nebo dokonce osobu sedící na vozičku – zajímavá inspirace i pro další.

Jihlava

Obdobně na **čelákovickém** rekonstruovaném náměstí se potkáte s originálními cyklostojany městského typu:

Cyklostojany

Čelákovice

Ani takové vyšší stojany nejsou všelékem na zloděje, lepší je prostor s omezeným přístupem, umístění stojanů v uzavřeném areálu – např. na školním dvoře.

Cyklostojaňy

Určitou variantu cyklostojaňů na kola mají v **Nymburku** a v jiných dalších městech:

Cyklostojobany

Více naleznete rovněž na <http://www.cistoustopou.cz/knihovna/parkovani-129>.

Není důstojné, aby cyklisté nenalézali ani na místech častého parkování kol dostatečné podmínky pro jejich bezpečné zaparkování, aby byli často nuceni improvizovat, riskovat. Často tak z nouze opírají svá kola o domy, jejich fasády, výklady, ploty, sloupy, stromy a složitě je uzamykají, tím dochází k fyzickému i morálnímu poškozování na obou stranách. Pokud jsou zde cyklostojobany, jsou většinou nízké, omezeně fungují, často jsou postavené tak, že zde kola při parkování nechtěně příliš omezují chodce. Málo je rozšířené např. parkování kol podél chodníků v souladu s jejich osou.

Rovněž není důstojné, aby se proto spoluobčané - majitelé, správci objektů museli takto obávat cyklistů (často přitom zákazníků, návštěvníků, zaměstnanců), z nouze takto parkujících.

K využívání doporučuji např. odkazy:

<http://www.nakupujnakole.cz/>,

<http://www.dopracenakole.cz/>.

Je také i na Vás - na podnikatelích, zaměstnavatelích, zástupcích různých poboček, zda si svých zákazníků, zaměstnanců, vážíte natolik, že pro ně při vhodných např. prostorových podmínkách, také zajistíte kvalitní cyklostojobany.

Pokud vám na cyklistech a jejich spokojenosti opravdu záleží, dejte si při výběru a umístění cyklostojobanů opravdu záležet. Pokud možno volte kvalitní vyšší, bezpečnější stojany.

Pokud si cyklista svého miláčka poškodí ve špatném stojanu právě u vás, jen stěží můžete očekávat, že se k vám po této nemilé události vrátí.

Podpora kvalitnějších, bezpečnějších cyklostojobanů je i při vyšších nákladech důležitá také z toho důvodu, že se všeobecně rozšiřují dražší elektrokola, která k Vám bez možnosti kvalitního, bezpečnějšího zaparkování prostě jezdit nebudou. A to by byla škoda, protože ti, co si je kupují, jsou většinou aktivní osoby - zajímaví zákazníci i spolupracovníci.

P. Uzel

Cyklokoordinátor

cykloHP-stojany@seznam.cz